UNIVERSITAT

REVISTA UNIVERSITARIA DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA
ANY 18 NOVA EPOCA NUMERO 9 GENER 1976

AMNISTIA I OFENSIVA OBRERA

amnistia i llibertat

En aquests moments la lluita popular té dos eixos principals: la lluita per l'Amnistia i l'ofensiva obrera que s'ha desplegat a tot el territori de l'estat, com a resultat de la gran victòria aconseguida a les darreres eleccions sindicals i com a expressió de la voluntat de no ser ignorada en el procés cap a la democràcia.

I això és especialment important: davant l'intent del govern juancarlista d'aïllar la classe obrera i els sectors populars de la vida política, a base d'excloure les seves organitzacions polítiques i sindicals de la legalitat que volen construir, la reacció obrera i popular ha estat unànime i enèrgica.

En un primer moment la lluita per la llibertat dels presos polítics i sindicals el retorn dels exiliats i la readmissió dels despedits, va sensibilitzar tot el poble, i es produí la més gran sensibilització i la més ampla exigència democràtica que s'hagi produït mai sota el franquisme. Ara bé, l'objectiu encara no s'ha aconseguit, i cal continuar la lluita. Es per això que volem fer una crida a estar amatents a la convocatòria de la gran manifestació que es prepara pel dia 1 de Febrer.

Després, i com a resposta a les mides anti-populars del govern, en el terreny econòmic, en congelar els sous en plena època de negociació dels Convenis, es produeix l'explosió de les lluites obreres a Madrid, el País Basc, el Baix Llobregat Barcelona, etc. El contingut polític d'aquestes lluites és prou clar: la voluntat de reafirmar la importància de la classe obrera en qualsevol procés de constitució d'una democràcia autèntica, el caràcter anti-democràtic de les mides econòmiques d'un govern que diu que vol portar la democràcia al país, i la ressolució d'impedir que les organitzacions polítiques dels treballadors i totes aquelles conseqüentment democràtiques, quedin excloses de la legalitat.

Així, doncs, la continuació de la lluita per l'AMNISTIA, i l'organització de la SOLIDARITAT AMB LA CLASSE OBRERA, són els dos grans objectius del moment actual.

UNIVERSITAT

Xirinacs i Camacho símbol, litzen les lluites actuals

LA LLUITA PER LA DEMOCRACIA AVUI

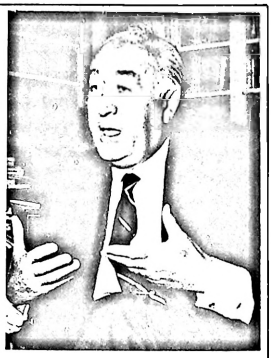

Dos mesos després de la mort del Franco constitueixen un espai de temps suficient per poder fer una valoració de la nova situació que s'obrí al país aquell feliç dia.

Avui ens trobem en un procés real d'avenç cap a la democràcia, en el qual del que es tracta és de determinar quines forces en seran les hegemòniques al final de trajecte. Ens trobem, doncs, certament, en una "nova etapa", en què les condicions per la lluita democràtica i per la consecució d'un règim progressista de democràcia avançada són especialment favorables, i en el qual s'enfronten dues vies clarament definides.

el govern juancarlista

D'una banda hem assistit a l'elaboració d'una estratègia per part de les forces dominants: aquesta és l'estratègia de Fraga. De fet Fraga s'ha convertit en l'autèntic cap del govern juancarlista. Aquest govern, no cal dir-ho, no és el pur "continuisme", però tampoc no és "la democràcia". Per un costat cal constatar que la major part dels seus membres havien mantingut una actitud "crítica" als últims temps del franquisme de Franco, i de fet havien rebutjat el projecte associacionista amb què el règim pretenia assegurar-se la continuïtat a base d'un rentat de cara. En realitat els seus membres pertanyien, en la seva majoria, als grups que com FEDISA o Tácito pretenien reformar el règim des de dins mateix. I de fet la declaració programàtica que van oferir al país n'era una concreció, d'això. Ara bé, cal també no oblidar que el suport que els ianquis i l'Europa conservadora de Giscard ofereixen al nou govern, i sobretot les limitacions "constitucionals" amb què es trobarà -amb que ja s'estan trobant-, la resistència ferotge del búnker a qualsevol tipus de reformes, i la voluntat pròpia i explícita de no anar més enllà del que els és permisible, ni del que els convé per defensar els seus interessos, constitueixen seriosos impediments per creure en la viabilitat d'aquest camí per menar a una democràcia autèntica. I és que per a Fraga es tracta precisament d'això: d'elaborar un programa que li asseguri l'hegemonia política a un determinat termini. L'acceptació del seu programa per part del govern, la importància dels ministeris que han estat donats als homes del seu equip, la formulació d'uns ritmes clars i precisos per constituir un règim democràtic amb exclussió de les forces d'esquerra, li confereixen una funció de super-ministre que el col·loca en immillorables condicions per portar a terme aquest projecte de règim "democràtic" amb hegemonia política de la dreta.

les forces democràtiques

2 D'altra banda, per part de les forces històricament democràtiques, es tracta de saber ajustar-se a la nova situació i elaborar un programa d'actuació que aconsegueixi desbaratar aquest projecte, i -tot forçant-ne els ritmes previstos, a base de vèncer la resistència del búnker i la del mateix govern-, precipitar la constitució d'una legalitat democràtica sense exclussions, tot oferint al país fets consumats i irreversibles. La possibilitat de desembocar en una legalitat en què les forces conseqüentment democràtiques i progressistes siguin reconegudes només podrà dur-se a terme en la mida que els sectors socials que aquestes representen surtin a l'escena política del país de la manera més àmplia, massiva i enèrgica possible, al voltant tant d'objectius polítics generals com dels objectius sectorials que els corresponen.

En aquest sentit la lluita que s'està duent per tal d'obtenir l'amnistia és especialment illustrativa i exemplar. Al seu costat, però, cal exigir la llibertat d'expressió; i això cal fer-ho imposant-la a la pràctica de cada dia i de tot arreu. Cal exigir la llibertat de reunió i d'associació; i això també s'ha de fer exercint aquests drets des d'ara mateix, i a la llum encesa. Cal exigir la llibertat dels partits polítics; i en aquest sentit se situa l'actual irrupció pública de les forces polítiques democràtiques. Cal també exigir una transformació democràtica de les institucions del país -entre les quals la Universitat- i no hi ha altre camí per fer-ho que el d'anar concretant ja des d'ara programes de reforma democràtica, i de fer realitat aquells aspectes que han estat acceptats per la majoria dels interessats, forçant-ne el reconeixement i legalització. Però per damunt de tot, el que cal és exigir la convocatòria d'unes eleccions lliures, generals a Espanya, i pel govern de Catalunya, que, tot posant en qüestió la legitimitat del rei, permeti les forces polítiques democràtiques espressar-se lliurement quant al tipus de règim que proposen com a marc constitucional per governar el país; i això només es pot fer obrint un procés constituent en què les forces polítiques democràtiques surtin a la llum i es manifestin al voltant d'aquesta qüestió.

els moviments de masses

3 En aquest perspectiva, ja ho hem dit, hi juga un paper determinant el protagonisme dels diferents moviments de masses. I en a-

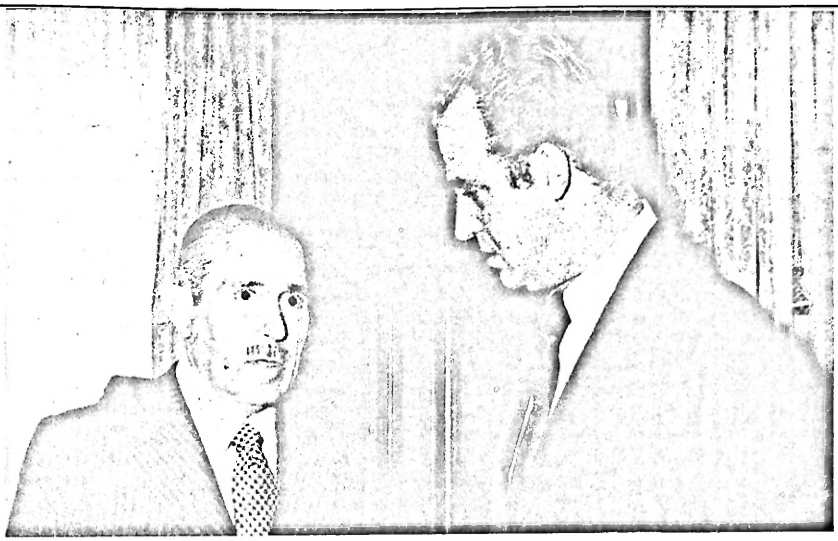

quest sentit, si d'un costat el Consell de Forces Polítiques de Catalunya exerceix una funció coordinadora essencial, així com la de personificar una alternativa vàlida per al govern de Catalunya, d'altra costat l' Assemblea de Catalunya ha d'actuar com a força impulsora dels moviments de masses a què ens referim. I aquests, en la nova situació que s'ha obert al país, cal que facin un gran esforç per situar-se a l'alçada de les circumstàncies i de la responsabilitat que els pertoca: cal assolir la maduresa suficient com per elaborar uns programes, i constituir uns equips d'homes capaços, uns i altres, d'emprendre l'administració i la transformació democràtica dels organismes de gestió pública (Ajuntaments, Universitat, etc.) i de creació dels que corresponen a una situació de llibertats democràtiques (Sindicats, Generalitat, etc.)

Es a dir, el procés constituent que s'ha d'obrir a tot el país, cal anar-lo concretant a cada lloc: cal iniciar un procés constituent d'un Sindicat dels Treballadors, i de fet ja s'ha iniciat amb les darreres eleccions sindicals, on es va posar al primer pla la necessitat de dotar-se d'un Sindicat únic democràtic, independent, etc; cal obrir un procés constituent per la gestió democràtica dels municipis, i de fet ja s'ha obert amb la campanya de les Associacions de Veïns per la dimissió de Viola; cal també emprendre un procés constituent a la Universitat que ens permeti definir com volem que sigui la Universitat de la Catalunya democràtica; i això vol dir que hem de discutir a fons i ens hem de dotar dels instruments necessaris com el Sindicat Democràtic d'Estudiants.

la legalització de totes les forces polítiques

4 L'exclussió de qualsevol força política democràtica d'aquesta legalitat que pretén Fraga i d'aquest procés constituent, sota l'acusació de no ser democràtiques, no és res més que una maniobra demagògica dirigida a assegurar el propi protagonisme i hegemonia de la dreta. Les primeres manifestacions en aquest sentit asseguraven excloure només -només!- els grups comunistes; després s'afegien "sus compañeros de viave"(?), i de moment s'ha ampliat la llista dels non-gratos-a-la-democracia-fraquista als "separatistes", terme ambigu amb què es contesta la formació de l'Assemplea Democràtica d'Euskadi i del Consell de Forces Polítiques de Catalunya, i amb el que es pretén excloure també del procés constituent toten les forces nacionals catalanes i de les altres nacionalitats de l'estat.

Pel que fa al nostre Partit, l'exclussió ens toca per les dues galtes: la "comunista" i la "separatista". Nosaltres volem deixar ben clar que la representativitat social del PSU de Catalunya és prou gran com per assegurar que la nostra exclussió de la legalitat no significaria res més que deixar fora de la vida política legal una part importantíssima del país. No es pot pensar seriosament en la reconstrucció democràtica d'Espanya sense el PCE, ni de Catalunya sense el PSU de Catalunya. L'acusació que se'ns ha fet, de no ser una força democràtica és totalment falsa: la nostra línia política d'avanç democràtic i plúripartidista cap al socialisme, i la nostra actuació,de respecte democràtic envers les altres forces polítiques amb les que hem lluitat pel derrocament del feixisme, les propostes del nostre PSU i del PCE, des del 1955, per aconseguir una autèntica reconciliació nacional, les iniciatives del Pacte per la llibertat, del compromés històric, i del Pacte Nacional Català, els esforços per aconseguir acords amb les altres forces polítiques sense cap mena de discriminació, i l'esperit de respecte amb què hem collaborat a la creació dels organismes unitaris com la Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya, l'Assemblea de Catalunya i el Consell FPC, són proves més que suficients per demostrar la nostra credibilitat democràtica. Es per això que la lluita per la legalització del nostre PSU de Catalunya serà una de les claus per assegurar que avancem cap a un règim de democràcia real, i alhora serà una ocasió perquè surtin a l'escena política tots quells sectors populars i progressistes que, o bé en l'acord o bé en el respecte democràtic cap al nostre Partit, veuen en ell una força necessària per la reconstrucció nacional, democràtica i progressista de Catalunya.

UNIVERSITAT

la lluita democràtica a la universitat

No és cap secret per ningú que la Universitat és en crisi. I ho és en un doble sentit: en primer lloc per la situació de collapse quant al seu funcionament; aquest collapse és el resultat d'una acció combinada de dos factors: la crisi de la funció de la Universitat tradicional, i la situació política general del país. En segon lloc pel desconcert polític en què es troba el moviment estudiant i universitari en general. Sembla clar que la recuperació d'aquest només podrà venir donada per la seva capacitat d'intervenció en els terrenys que han posat en crisi la Universitat: la situació política general i la crítica de la Universitat en la perspectiva de transformal-la democràticament.

Està prou clar que les condicions per a una recuperació definitiva de la Universitat i la seva posada al servei de la societat només es produirà en un situació de democràcia avançada. Ara bé, des d'un punt de vista polític, la nova situació creada al país arrel de la mort del Franco, ha creat les condicions necessàries per arrencar els universitaris de la passivitat que els havia caracteritzat els últims temps i començar a construir un nou moviment universitari que tingui aquest doble objectiu: la instauració de la democràcia al país i la transformació democràtica de la Universitat.

ELS VOSTRES OBJECTIUS DEMOCRATICS

Es per això que és molt important que el moviment universitari s'afegeixi d'immediat a les campanyes generals que s'han llençat arreu del país, amb totes les formes imaginables de participació. En aquest sentit hem de fer especial atenció a objectius que, com el de l'Amnistia, han posat ja dempeus la immensa majoria del poble. Particularitzant aquest objectiu a la Universitat caldrà exigir des d'ara mateix la readmissió dels estudiants i professors expedientats, així com l'anomenament de Degà a la Facultat de Dret de la Central.

Al costat d'això, l'exercici de les llibertats democràtiques dins de la Universitat ha de ser una realitat incontestable a curt plaç. De fet el curs passat, amb la imposició de la llibertat d'expressió amb els cartells, la venda pública de premsa no-legal, la realització d'assemblees i actes polítics, va constituir un precedent que ens assenyala el camí. La llibertat d'associació ha de ser aquest any un objectiu clau, en la perspectiva de constituir el Sindicat Democràtic dels Estudiants.

Al mateix temps cal dur a terme un important procés de catalanització de la Universitat. L'exigència del reconeixement del català com a llengua oficial de la Universitat ha de tenir el seu contrafort en la utilització immediata de la nostra llengua en l'activitat acadèmica, en qualitat de llengua literària i científica, i en la seva immediata declaració com a llengua oficial de l'organització dels estudiants i de les instàncies d'administració i gestió de la Universitat. En el mateix sentit la participació de la Universitat -els Departaments, les Facultats, les organitzacions sindicals de professors i estudiants- al Congrés de Cultura Catalana ha de servir tant com a instrument de catalanització de la Universitat, com de la seva projecció de portes enfora, al servei del país.

L'exigència de convocatòria de Claustres Generals de les Universitats, que facin seus aquests objectius mínims ha de ser també una fita a aconseguir aquest any. Especial impostància tindrà en ell el compromís de revisar els actuals estatuts de funcionament, i l'elaboració d'uns altres de democràtics.

CAP A UN CONGRES UNIVERSITARI CATALÀ

Ara bé, està clar, també, que això no serà res més que un punt de partida, necessari però insuficient, per emprendre la transformació democràtica de la Universitat. Cal proposar-se uns objectius més amplis. En aquest sentit les últimes mobilitzacions dels estudiants en el terreny reivindicatiu i cultural apunten ja a la necessitat d'emprendre una reflexió profonda d'allò que ha de ser la Universitat democràtica del demà, tant en el que fa al seu funcionament, els seus continguts i la seva funció social. Un projecte de treball tan ambiciós ha de ser emprès ja des d'ara per tots els sectors que, directament o indirectament, són relacionats amb la Universitat. I començar des d'ara a reflexionar-hi, vol dir obrir un procés constituent, també a la Universitat, que estretament vinculat als organismes generals del país (Congrés de Cultura Catalana, Assemblea de Catalunya, Consell de FP de Catalunya) prepari la realització del III Congrés Universitari Català, on es debatin i s'aprobin les bases de la futura Universitat Catalana.

EVS CAL UN SINDICAT DEMOCRATIC DELS ESTUDIANTS

Tant en aquesta perspectiva general de treball a la Universitat, com en els objectius més a curt plaç, i també si volem que la Universitat i especialment els estudiants juguin un paper polític al país, cal que ens dotem dels instruments necessaris per poder-hi intervenir a tall de protagonistes. D'una banda l'enfortiment i sortida a la llum dels partits polítics n'és un de prou important; però per damunt de tot el que cal és que els estudiants disposem d'un organisme que ens agrupi tots al voltant d'un programa de reivindicacions sindicals i polítiques mínimes. Aquest ha de ser un Sindicat Democràtic i Unitari, per la constitució del qual s'ha de seguir un procés del que les eleccions han de ser el primer pas que posi unes mínimes bases programàtiques per avancar cap a la convocatòria i realització d'una Assemblea Sindical Constituent.

Aquests són, doncs, els objectius que nosaltres proposem i que creiem necessaris si volem que el Moviment Estudiant i Universitari no quedi marginat en el procés que hi ha obert per aconseguir la llibertat i la democràcia.

UNIVERSITAT

apunts sobre el franquisme

Fer una història del franquisme vol dir analitzar l'evolució de la formació social espanyola durant aquest temps i, conseqüentment, de la composició, influència i pès específic de cada classe en el país, i juntament l'anàlisi de l'adaptació de l'Estat a aquest procés.

Esquemàticament es pot dir que la guerra civil va suposar l'enfrontament entre dos grans blocs socials hegemonitzats respectivament per les velles classes dominants en el sector feixista i per les classes populars en el república. La immediata postguerra va suposar l'edificació i consolidació del "Nuevo Estado" els fins essencials del qual eren els de perpetuar el funcionament del mode de producció capitalista i subjugar l'ampli sector de les masses populars i, especialment, la classe obrera. Per això el feixisme es va basar exclusivament en mètodes represius i autoritaris i contant amb el suport de certes capes endarrerides. Els feixistes es van beneficiar del malestar del camperolat parcel.lari del

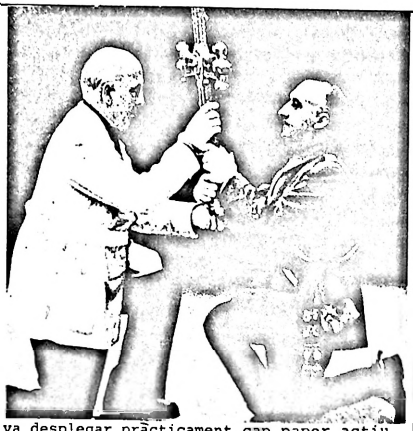

centre de la península (sobretot el de Castilla la Vieja), el qual, malgrat les seves precàries condicions d'existència, va bascular cap a la reacció per deficiències de tota mena que havien hagut de patir amb la República, però potser sobretot per causa de la seva integració ideològica pel clericalisme obscurantista. El règim franquista va ampliar considerablement els quadres de la burocràcia de l'Estat, entre d'altres raons, a fi de guanyar el suport de certs sectors de la petita burgesia i eixamplar així la base del seu consens. Amb tot, la dictadura no va arribar mai a revestir propiament un caràcter feixista pel que fa a l'aspecte mobilitzador i d'enquadrament de les masses petit-burgeses, específic d'aquest tipus de règims.

El franquisme, des del punt de vista que ara estem tocant, ha suposat el pas d'una estructura de capitalisme retardat a una de capitalisme monopolista d'Estat en fase de desenvolupament per la seva vinculació amb l'imperialisme, i això ha representat també la transició del suport d'alguns sectors popular al règim a la seva desagregació i fins i tot separació envers ell, en gran part tenint en compte la forma brutal amb què s'ha realitzat el procés.

l'autarquia

Es poden distingir dues grans fases essencials per a la periodització del règim: abans i després del "Plan de Estabilización" del 1959. En efecte, la primera etapa, coneguda per l'autarquia, abarca el període de la lenta reconstrucció del capitalisme del país mitjançant la "normalització" feixista. En el terreny polític el maquis interior és dràsticament eliminat, i en el sindical els aparells de la CNSs'encarreguen de controlar ferrament el moviment obrer. Tal com és sabut el nostre Partit es va volcar llavors a la tasca de formació de nuclis guerrillers que havien de facilitar, en acabar-se la II Guerra Mundial, el capgirament de la dictadura; no obstant això, el maquis amb prou feines es va poder implantar seriosament a cap lloc per causa de la forta repressió i de l'escàs ressò social que desvetllava (en el millor dels casos solidaritat passiva). Des d'un punt de vista social, l'estructura de classes era molt simple i rígida: les classes dominant cero-terratinent en què l'element latifundista conservava un rol polític important, i les classes populars es veien lastrades per diversos factors: derrota a la guerra, repressió posterior i dispersió física per la reruralització. Cap el 1950, la meitat de la població espanyola vivia al camp, havent-se accentuat aquest factor en relació al període republicà. Només permig d'alguns sectors del camperolat parcel.lari,com ja s'ha dit, va poder trobar el règim algun recolzament de base. La petita burgesia urbana, aixafada també per les precàries condicions econòmiques, no va desplegar pràcticament cap paper actiu i només l'eixamplament del sector de funcionaris va permetre la integració i adhesió d'aquest grup al règim, com a resultat de la seva política d'ampliació de la burocràcia per les necessitats del nou Estat. La classe obrera que naturalment va ser la més perjudicada i reprimida, malgrat el tèrbol clima de desmoralització i explotació, va començar a reconstruir el seu moviment, i es va manifestar ja vigorosament a partir de les importants vagues de Bilbao del '47, les quals van motivar l'el.laboració del "Decreto-ley contra el bandidaje y el terrorismo" i posteriorment les vagues de transports de Barcelona el '51, en que la participació d'àmplies capes populars ciutadanes al costat de la classe obrera va ser decisiva. A partir d'aquests exemples concrets el nostre Partit Socialista Unificat de Catalunya i el PC d'Espanya van abandonar la tàctica guerrillera per infiltrar-se a l'organització sindical i combatre amb tots els mitjans la política "dura" del "treballista" Girón. Durant tota l'autarquia el règim va dosificar paternalisme i repressió en relació a la classe obrera, sabent que mai no podria comptar amb el seu suport massiu des del moment que havia nascut precisament per derrotar-la i mantenir-la subordinada.

el pla d'estabilització

La segona gran fase s'obra amb l'ingrés del règim a la OECE (1958), l'elaboració i posada en marxa del "Plan de Estabilización" i una certa rentada de cara en allò que fa als aspectes més repressius i descaradament feixistes de la política sindical (llei de convenis col.lectius, eleccions sindicals...).

Tot això va suposar, d'una banda, l'obertura incondicional del règim cal als capitals estrangers perquè invertissin massivament en condicions molt favorables, i d'altra banda, l'auge de les lluites populars. Els anys seixanta presencien el gran llançament econòmic, l'acumulació intensiva de capitals i una ràpida concentració d'aquests en uns pocs grups monopolistes dominants, al mateix temps que el règim "compensa" les inversions estrangeres afavorint una política d'emigració de la mà d'obra interior sobrant. Un tercer element s'afegeix per completar-hi el marc "desarrollista": el turisme. Tres grans eixos serveixen, doncs, per la potenciació econòmica del capitalisme monopolista d'Estat: inversions estrangeres, remeses dels emigrants i divises turístiques. Des d'aquest moment canvia també la mateixa configuració física de l'estructu-

ra social, car ara el marc fonamental de la lluita de classes seran les grans ciutats amb concentracions industrials i elevat nombre de població obrera. Efectivament la penetració del capital monopolista al camp a través d' una certa "via prusiana" liquidarà o integrarà modes de producció residuals d'una forma accelerada i incontroladament, amb totes les dramàtiques conseqüències socials conegudes. Aquests canvis estructurals van tenir, lògicament, una influència decisiva en la composició i comportament de les diverses classes: entre les classes dominants es van accentuar certes diferències aparentment "tècniques" entre la burgesia industrial que cada vegada adquiria més gran influència, i la burgesia financera, que havia estat sempre la fracció hegemònica d'aquelles. Aquestes tensions, si bé no eren antagòniques, van motivar una pugna per controlar l'Estat i imposar-hi llurs criteris. La basa dels polítics tecnòcrates , els quals pertanyien en la seva majoria a l'Opus, va afavorir inicilament el sector industrial del gran capital monopolista, però successius avatars assenyalaren que l'aliança dels grups dominants no eren lliures d'importants contradiccions, en particular davant del problema de la CEE.

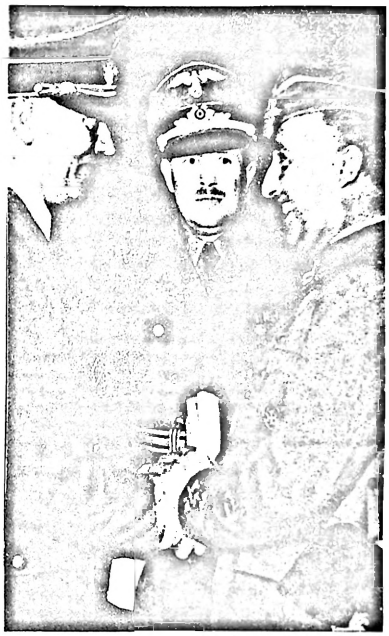

El capital financer i especulatiu, donada la seva subordinació a l'exterior, és el principal suport social del règim;,en canvi l'industrial que està en expansió interior és el més interessat en propiciar un canvi politic. Quan es parla del regim, des d' un punt de vista propagandístic, com del produc te exclussiu d'una *camarilla* (que existeix) no es vol dir que s'hagi "oblidat" la seva naturalesa de classe, ans al contrari seria impossible continuar explicant la seva sobre-vivència. El capital mig, depenent orgànicament dels monopolis, ha oscil.lat permanentment dins el bloc dominant, sobretot tenint en compte la seva dependència estructural d' aquells, però està clar que el deterioramen de les condicions econòmiques (agreujat per la crisi mundial) que els monopolis imposen, objectivament no pot més que afavorir el seu distanciament dels grups dominants.

Per part de les classes populars, s'ha fet referència al desmembrament dels camperols que avui ha perdut pes a tots els nivells. Amb tot, el sector dels obrers agrícoles s'ha embranzit en dures lluites guanyant-se el recolzament de molts camperols parcelaris que veuen deteriorar-se dia rera dia les seves condicions més elementals de vida, degut a la interferència opressiva dels límits monopolistes al camp (comercialització, tecnificació) i a la de l'Estat (boicot quotes S.S.A. a LLeida i Galícia) als petits productors i comerciants, el tipus de desenvolupament econòmic monopolista que s'ha anat verificant dins el país, els ha situat en una posició de pèrdua d'independència gairebé total, i l'opressió no ha minvat envers els empleats i el personal de serveis en general, malgrat la diversitat de sectors amb les seves específiques peculiaritats. La "Ley Orgánica del Estado" va marcar ja des d'un bon començament els límits i l'abast del pretès procés aperturista (l' últim epígon del qual és l'equip d'Arias), des del mement en què aquestes capes van continuar mancats d'instruments de representació pròpia i es van veure un cop més marginats i exclosos d'un procés en què creien participar. A més a més el deteriorament de les condicions de vida a les ciutats ha potenciat el desenvolupament d'importants lluites urbanes en que aquestes capes poden participar aliades als treballadors.

llei orgànica i obertura

La política del règim ha fet distanciar progressivament les capes mèdies. Per

La importància de la classe obrera industrial serà cada cop més gran i no només estructuralment sinó sobretot políticament. Des de les grans lluites mineres d' Astúries del '62 que van marcar el començament d'àmplies mobilitzacions de masses, fins aquests últims sis anys en què la combativitat dels treballadors s'ha manifestat en la dotzena llarga de víctimes que han tingut els seus enfrontaments amb les forces repressives per defensar els seus drets, ha quedat clar el pès protagonista que ella té avui. La classe obrera s'ha llançat a l'assalt del sindicat vertical participant a

les eleccions per copar els càrrecs representatius que permeten un avenç massiu de la seva lluita i les seves reivindicacions. Paral·lelament la classe obrera ha conjugat aquesta acció amb valentes i decidides vagues generals, els moments més importants de les quals són, sens dubte, El Ferrol, Vigo, Pamplona i el Baix Llobregat, comptant sempre amb el suport i la solidaritat activa de les classes mèdies democràtiques.

En conclusió, el franquisme ha precipitat la seva crisi i avui és ja possible una àmplia unitat del poble per acabar amb ell, al mateix temps que s'articula l'alternativa democràtica, com autèntica revolució política, a través de la concreció del Pacte per la Llibertat (acord de la Junta i la Plataforma Democrtiques) i de la potenciació de les Accions Cíviques Democràtiques que retornin per fi el protagonisme polític al nostre poble.

Juli César

Juan Paredes Manot: "Txiki"

La mare d'Otaegui plora a la tomba del seu fill.

la reaparició de Triunfo

La suspensió de la revista "Triunfo" durant quatre mesos fou precedida d'una dura campanya de denúncies les quals van sorgir a partir de la frase de Fraga Iribarne: "Ni Fuerza Nueva ni Triunfo". Amb aquesta sentència, Fraga situava la revista "Triunfo" en un perillós pol radicalment oposat a la ultradreta i donava peu als articles que van sorgir a continuació a "El Alcazar" i "Arriba" on es donava a entendre que les posicions ideol.lògiques de "Triunfo" eren il.legals. De quines posicions ideol.lògiques es tractava? Bàsicament:: un respecte per totes les posicions polítiques espanyoles realment compromeses en un trencament democràtic i pacífic, una política d'informació crítica de les posicions de la'esquerra internacional, denúncia sistemàtica de l'imperialisme nord-americà, informació sobre formes i nivells culturals que d'alguna manera atenten en el món sencer contra l'estatut de la veritat establerta.

De cop i volta i per comparació a d'altres publicacions periòdiques suposadament crítiques, les autoritats informatives del país descobrien tot d'una que "Triunfo" havia jugat en un terreny propi, sense entrar en oportunismes conjunturals, sense creure's allò de l'obertura, i elevant o baixant els sostres de l'autocensura segons un instint de conservació que no ~~en~~ contradeia amb l'obligatorietat envers un dels públics més fidels i exigents. Ès imprescindible de capbussar-se en la història de la revista per comprendre la seva especial situació dintre de la cultura espanyola de la post-guerra.

DE LOLA FLORES A PIERRE MENDFS FRANCE

Fundada en els anys quaranta pel seu actual director, José Angel Ezcurra, "Triunfo" va començar essent una revista cinematogràfica consagrada a l'exègesi dels ídols del moment: de Lola Flores Rafael Duran, d'Ana Mariscal a Juanita reina. A començament dels anys cinquanta , Angel Ezcurra es relaciona amb joves intel.lectuals que haurien de començar el moviment de renovació del cine i del teatre espanyols: parlem de Bardem o de José Monleon. El mateix Ezcurra,que pertanyia a una família extensament lligada al règim (germà de l'actual Subdirector de Televisió i cunyat de Villar Palaeí) serà el director d' "Objetivo", revista inspirada per Bardem i que va realitzar una tasca important en la conformació del Congrés Cinematogràfic de Salamanca."Triunfo" entra en el grup d'empreses "Movierrecord" dirigides per l'ex-nazi belga Jo Linten, y Ezcurra continua com a director i co-accionista amb el belga. A començament de la dècada dels seixanta es forma l'equip bàsic que renovarà radicalment la publicació. Més que res es converteix en un setmanari d'informació general i basa la seva nova etapa en un equip constituït per Haro Tecglen com a comentarista internacional, Moreno Galvan com a crític d'art, Monleon de Teatre, Eduardo G. Rico de literatura i d'altres joves intel.lectuals de l'esquerra madrilenya com Cèsar Santos Fontenla, García Dueñas, Ricardo Doménech.

La revista es converteix en un setmanari híbrid en el qual la informació general i fins i tot espectacular, com la de París Match, co-existeix amb les seccions crítiques de les quals es responsabilitzen els esmentats anteriorment. A partir de 1962 es converteix en una publicació molt seguida per la incipient esquerra espanyola universitària,, al mateix temps que Ezcurra promociona publicacions especialitzades de tendència semblant com "Nuestro Cine" o "Primer Acto". Els enfocaments crítics d'Haro Tecglen sobre política internacional constitueixen el primer intent d'acostar al gran públic una interpretació marxista dinàmica històrica, la culturització del mateix signe que escometen els altres especialistes des de les seves seccions no triga a concedir un gran crèdit a la publicació que creix per tota Espanya i va formant una xarxa d'adictes tan incondicionals com crítics que cerquen en la publicació no tan sols informació, sinó també companyia ideol.lògica i ratificació d'allò que ja saben i pensen.

A finals de 1969 es produeix una gran crisi de la qual "Triungo" surtiria més autoclarificat. Fan fallida les empreses Movierrecord i la revista passa al principal creditor, el Banc Atlàntic, banc de l'Opus. Ezcurra forceja perquè el banc li concedeixi les seves accions a canvi que ell li cedeixi les que posseix de "Mundo Joven". Totalment recolzat per l'equip inte.lectual, Ezcurra, consegueix el que es proposava i es converteix en el propietari majoritari de "Triunfo". Mentrestant s'han incorporat d'altres pofessionals com Cesar Alonso, Carandell, Nicolás Sartorius, Víctor Márquez (els tres primers provinents de la "liquidada " 'Siglo 20') i en 1969, coincidint amb la crisi s'incorpora Vázquez Montalbán, àntic redactor en cap de "Siglo 20'. El nou equip decideix d'abandonar definitivament el model de "revista gràfica" i convertir-la en una revista política i cultural, conectada amb l'opinió progre-siva del país. Un èquip redaccional bàsic, constituït per Ezcurra, Haro Tecglen, Cesar Alonso, Víctor Márquez i Vázquez Montalban, elabora entre 1969 i 1970 una filosofia de la publicació, pràcticament vigent fins la suspensió de setembre. Es resumeixen en un principi fonamental: no augmentar la confusió del lector propocionant-li la il.lusió òptica que se l'informa amb normalitat, l'anormalitat democràtica exigeix que només es parli clarificant i per tant que no es parli d'allò que nopodrà ser clarificat i que parlar-ne no faria res més que augmentar la confusió. Una gran part de les crítiques que des de l'esquerra hom ha fet a "Triunfo" s'han degut a aquesta posició: molt parlar de Pierre Mendes France i poc del que passa políticament a Espanya. Informar políticament sobre Espanya implicava de mistificar la realitat espanyola -responen els de Triunfo- i només falta que una revista d'esquerra entri en el joc de la cerimònia de la confusió.

e

ls grans dictadors

UN BALANÇ POSITIU

Un exàmen dels índexs de "Triunfo" entre 1969 i 1975 ofereix un impressionant balanç quantitatiu i qualitatiu d'informació cultural i política crítica entre nuclis dispersos dintre de l'Es tat Espanyol" . El seu paper ha estat i és més important a les petites capitals de província, on realment acompleix una tasca desvetlladora, que a Madrid o Barcelona on la llegeixen fonamentalment gent que sap tant com els propis realitzadors de la publicació.

Per mitjà de "Triunfo" ha entrat a l'Estat Espanyol un llenguatge convencional progressiu aplicable a l'anàlisi de la realitat política, ha penetrat la informació sobre les avantguardes de cultura i sobre tot s'ha creat consciència interior de problemes com el de la repressió, els aparells ideològics, el problema de les nacionalitats, especialment el de la catalana, el decalatge entre moralitat i comportament. Lacció de la revista ha estat, doncs, molt profunda i els càstigs patits n'és una prova. El 1970 va ésser suspesa durant quatre mesos per un número extraordinari dedicat a la crisi del matrimoni i el 1975 ha estat suspesa per altres quatre mesos per un article sobre la crisi del règim. A més una altra possible suspensió amenaça la revista, aquesta vegada per una entrevista amb Andreu Abelló en la qual es clarifica a fons el problema de la nacionalitat catalana. S'hauria de reconèixer el principi repressiu-informatiu: digue'm perquè et reprimeixen i et diré qui ets.

Malgrat el seu llenguatge un xic hermètic, de l'espessor a vegades empipadora dels seus temes, d'un criteri d'una certa descurança formal, 'Triunfo' havia arribat últimament tiratges entre els 80.000 i 100.000 exemplars , la qual cosa li concedeix una zona d'influència lectora d'unes 300.000 person es La xifra és impressionant en el context del país en què vivim i dóna idea del creixement i extensió de la consciència democràtica generalitzada. El crèdit de la publicació potser es deu per una part a la innegable categoria dels seus col.laboradors i per una altra a una clarissima actitud de distanciació pel que fa al poder amb el qual mai no ha flirteat. Per exemple, les úniques opinions distanciadament favorables als homes de "l'obertura" (Pio Cabanilles o de la Cierva) es van publicar en article mortis, quan ja havien estat cessats.

VENTURA

MITING DEL PSUC A LA UNIVERSITAT

10 de desembre. Uns 1.000 estudiants acudeixen a una aula de l'Hospital de Sant Pau. Hi han anat en grups de 3, 5, 10, o 20 estudiants. Alguns professors, també treballadors de la universitat, de les seves diferents facultats. Saben a què van. La veu ha anat d'un lloc a l'altre tot el dia anterior. El nostre partit, el PSUC, el partit dels comunistes de Catalunya estava a punt de fer un miting públic. Tothom hi estava convidat.

En la sala banderes roges i catalanes. Una gran pancarta del Partit Socialista Unificat de Catalunya. Es tractava efectivament de la presentació pública del nostre partit i de la nostra política.

Feia pocs dies que per fi havia mort el dictador. No estava clar encara la manera com anaven a desenvolupar-se els esdeveniments. Camacho havia estat detingut una altra vegada. Tanmateix era ja possible, i per tant necessari, de prendre iniciatives, amb audàcia, amb confiança en les nostres forces, imposant públicament la realitat del nostre poble decidit a conquerir la llibertat.

Es va iniciar el miting -ja que no es va plantejar com un col.loqui, sinó com un clar miting polític que era- amb una intervenció d'un representant del comité universitari del PSUC, el qual va explicar el sentit de l'acte, fent un especial esment al paper de la Universitat en la lluita política, particularment en aquests moments. Va explicar que la universitat no pot funcionar sense democràcia, al mateix temps que exigeix, de cara al seu esdevenidor, el socialisme. A continuació un dirigent obrer comunista va explicar com veu el nostre partit el paper de la classe obrera en aquest moment polític, i ,al mateix temps, la situació de la lluita i la significació de la jornada d'acció que les Comissions Obreres havien convocat el dia següent.

A continuació va intervenir el company Ignasi Bruguera, membre del Comité Executiu del PSUC, el qual en la seva intervenció va sintetitzar tot el que el nostre partit és i vol ser avui, a Catalunya, el 1975. El partit del socialisme, sense pretensions de partit únic, monopolitzador de la veritat, pero alhora amb clara i pública vocació hegemònica. El Partit de l'avenç en la construcció del Socialisme a través de la plena realització de la democràcia, i, per tant, el Partit de la conquesta de la democràcia AVUI¡. Va analitzar el moment polític,la crisi del feixisme al llarg d'anys de dures lluites, i, en aquell moment, la significació de la desaparició física de Franco i els mecanismes que desencadenava, les noves exigències que se li plantejaven a la Vanguàrdia, la nova responsabilitat dels dirigents. La significació, també pel futur revolucionari del nostre país, de la conquesta de la llibertat a través del moviment de masses i les seves alianses polítiques. Va acabar afirmant amb força la decisió del nostre partit d'assumir totes les responsabilitats del moment. La nostra decisió de no ser només, ni fundamentalment, un Partit de mobilització a través de l'agitació , de la denúncia, sinó de la direcció política per avui i per demà. Política de tots els dies. I, avui ja, un partit de govern, un partit disposat a responsabilitzar-se, en el marc d'una àmplia política unitària i d'alianses, de la cons-

trucció de la democràcia a l'Estat Espanyol. Partit de lluita i Partit de govern, Partit de la revolució en definitiva, de la revolució que es FA, i que no només"s'explica".

Revolució que exigeix decisió de lluita, esprit de sacrifici, pero també, i més avui, capacitat política correcta, capacitat per aplicar-la, per fer-la arribar a les masses, per concretar-la en permanent debat amb elles. Partit d'orientació i compromís concret, de pràctica diària, no Partit de control. És això,la nostra línia i la nostra pràctica, és el que aquest dia vam oferir als mil estudiants presents, el que oferim tots els dies al poble. Tot això es va explicar al miting. El company I. Bruguera va acabar el seu discurs recordant les paraules de Dolors Ibarruri en la clausura de la II Conferència del PCE quan va afirmar que els comunistes no cerquem llocs de privilegi, sinó llocs en la primera fila del combat del nostre poble per la llibertat i el socialisme.

Per a tots els qui érem a Sant Pau, aquell matí del 10 de desembre era una experiència relativament nova. Era evident l'emoció de tots nosaltres. Els entusiastes aplaudiments finals subratllen tant la identificació amb allò que s'havia dit, com, sobre tot, amb la significació de l'acte. Eren aplaudiments col·lectius pel sentit de la nostra presència, de tots, en un acte de llibertat. Contava tant el que s'estava veient, sentint, com el que tots, tots els assistents estàvem realitzant. Novament estavem perdent la por, estàvem imposant llibertat, la llibertat d'expressió pública d'un partit polític, del partit de la democràcia, del partit dels comunistes catalans, i, a través seu, en aquell moment, la llibertat d'expressió, la LLIBERTAT, de tots.

Barcelona,gener 1976.

En el treball democràtic han destacat Josep Solé Barberà i Pere Ardiaca, dos fundadors del PSU de Catalunya.

el consell de forces polítiques: entrevista amb un dirigent del p.s.u.c.

Els diaris de tot el país van anunciar fa poc la constitució a Catalunya del Consell de Forces Polítiques de Catalunya. Com a representants del PSU de Catalunya s'anunciava l'assistència de Pere Ardiaca i d'Antoni Gutierrez.

La importància d'aquest esdeveniment ens ha fet considerar la conveniència de publicar una entrevista amb un dels dirigents del nostre Partit que més experiència té en el treball de convergència democràtica amb altres forces polítiques catalanes.

1.- Pots explicar una mica els antecedents de la formació del Consell de FP de Catalunya?

Quan, pel desembre de 1969,es va constituir la Comissió Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya, en la qual cosa va tenir el PSUC una participació important es va fer amb el fi de dotar el poble català d'una instància unitària i d'un programa d'unitat democràtica. Els partits que la van integrar : Convergència Socialista - llavors Moviment Socialista de Catalunya -, Esquerra Republicana, Front Nacional, Partit Popular i Partit Carlí,eren conscients que amb l'avenç de la lluita i la perspectiva del canvi, d'altres forces polítiques, particularment de dreta, s'anirien constituint i s'incorporarien al moviment democràtic amb vista al trencament. Això era una necessitat i la vocació de la Comissió Coordinadora ve ésser des del primer moment estimular i accelerar l'aparició de les noves forces esmentades i llur incorporació a la política d'unitat.La més àmplia unitat possible de forces d'esquerra, de centre i de dreta ha d'ésser una demostració efectiva de reconciliació cívica que elimini les seqüeles i l'esperit de la guerra civil i, al mateix temps,la garantia d'assolir el trencament democràtic d'una manera pacífica i responsable i del restabliment de la llibertat per tots els ciutadans.

L'aparició , efectivament,de noves forces polítiques: la Convergència Democràtica, el Reagrupament Socialista i l'Esquerra Democràtica, va anar acompanyada de converses (i propostes de la Comissió Coordinadora)amb totes elles. La solució unitària es va anant decantant vers la constitució d'un nou organisme que ens aplegués a tots. Les negociacions, que han durat sis mesos, han conduït a una conclusió:la creació del Consell de Forces polítiques de Catalunya, que uneix els set partits de la Comissió Coordinadora, els tres abans citats i a més a més el PSAN, que es va incorporar a les negociacions tan aviat com varen començar.

2.- Quin paper i quina projecció cap al futur preveus que tindrà el Consell en el sentit de constituir una alternativa de govern a Catalunya. Sobre això, pots fer-nos cinc cèntims de com va anar l'entrevista amb en Josep Tarradellas, el cap del govern provisional de la Generalitat de Catalunya a l'exili?

El Consell de Forces Polítiques de Catalunya, constituït el 23 de desembre passat, ha sorgit en unes condicions polítiques favorables i en un clima producte essencialment de la lluita del moviment obrer i popular i preparat per les activitats polítiques de la Comissió Coordinadora, de l'Assemblea de Catalunya i del cicle de conferencies dit de les "Terceres Vies". A més a més, la composició del Consell eixampla immediatament la projecció política del trencament democràtic a Catalunya. És evident que representa un pas molt important i que pot ésser decisiu per posar en moviment d'altres forces catalanes, particularment de dreta, i dur-les a una clara actitud de trencament i d'incorporació al bloc pactant català.

Pel seu programa i per la seva composició el Consell de Forces Polítiques de Catalunya constitueix l'única alternativa democràtica, basada en els objectius principals següents: Amnistia General; Restabliment immediat i total d'un règim de llibertat que garantitzi els drets polítics a tots els ciutadans; formació d'un Govern provisional a nivell d'Estat; abolició de les institucions i lleis franquistes i convocatòria d'unes eleccions democràtiques a Corts Costituents; formació simultània d'un Govern provisional català que restableixi les Institucions de la Generalitat de Catalunya i, prenent com a base l'Estatut del 1932, convoqui eleccions lliures al Parlament Català com a primer pas d'aplicació efectiva del dret d'autodeterminació. És amb vista a aquest últim punt que el Consell ha establert relació amb el President de la Generalitat a l'exili, amb el qual es veurà i dialogarà en data pròxima.

Estic plenament convençut que el Consell de Forces Polítiques de Catalunya, que, per la diversitat dels seus components i més ben dit, pel seu caracter interclassista, no deixarà de trobar-se amb situacions conflictives en el seu sí, serà per una altra banda una demostració de la capacitat de diàleg i de convivència democràtica d'aquells partits que l'integren, que sabrà respondre al fi per al qual ha estat creat, que donarà satisfacció als afans unitaris democràtics del poble català.

3.- Quines relacions s'ha previst establir amb l'Assemblea de Catalunya?

L'Assemblea de Catalunya, creada pel desembre del 1971, i el Consell de Forces Polítiques de Catalunya, suara constituït, són dues coses distintes per bé que complementàries. L'Assemblea de Catalunya compta amb un prestigi legítimament guanyat mitjançant les seves declaracions i mobilitzacions i el seu programa. La detenció dels 113, el 1973, va contribuir, contràriament als proposits de la repressió, a fer conèixer l'amplària de la popularitat assolida a tots els estaments del poble català. Des de la seva fundació, l'Assemblea de Catalunya ha conviscut i s'ha completat harmònicament amb la Comissió Coordinadora, tant per les seves tàctiques de mobilització com de representació. No hi ha cap motiu previsible que faci pensar que no serà així, ara, amb el Consell. L'última Permanent de l'Assemblea de Catalunya ha saludat la constitució del Consell i la primera declaració d'aquest expressa la seva voluntat d'entaular diàleg amb l'Assemblea. Estic convençut que el diàleg serà fecund i que ben aviat es podrà comunicar que s'arribat a un acord.

Quan aquest acord es faci públic, el prestigi de l'Assemblea i l'expectació que ha promogut la gestació del Consell, així com l'autoritat amb què ha nascut, multiplicaran la força conjunta de l'un i de l'altre al servei del poble català i la democràcia a tota Espanya.

4.- Un dels problemes que hom ha constatat és el de la no-total representativitat dels corrents polítics catalans. Quines perspectives d'ampliació del Consell hi ha, tant cap a la dreta com cap a l'esquerra, i en concret quina és la nostra actitud davant la negativa d'incloure-hi el PTE?

El Consell és conscient del que és i també ho és de la seva limitació. El seu mèrit, apart de la constitució, està també en aquest reconeixement implícit en el fet de declarar-se obert i de voler entaular negociacions amb totes les forces polítiques, sindicals i socials del poble de Catalunya. Aquest propòsit, mentre entaula negociacions i independentment de la voluntat que tindran o no tindran els altres l'autoritza políticament a publicar el seu afany d'ésser força unitària dirigent a Catalunya de la lluita per la democràcia, ja que, encara que en constituir-se, proclama que ho fan forces estructurades en tant que partits polítics nacionals, declara també voler trobar solucions d'entesa amb totes les forces polítiques, cal entendre de dreta i d'esquerra, també amb el PTE i els altres.

Evidentment - i no és una crítica -, en el passat, quan es va constituir la CCFPC, les posicions polítiques del llavors PCE(i), anaven en una altra direcció que no va ajudar a fer clares les possibilitats d'acord. Actualment, la seva actitud és una altra, en general positiva, i el PTE ha constituït a Catalunya una directiva nacional. D'altra banda, ningú no pot negar l'aportació del PTE, amb les característiques que li són pròpies la seva aportació a la lluita per la democràcia i per les llibertats nacionals de Catalunya. Tots haurem d'esforçar-nos per tal de fer possible satisfactòriament la col.laboració necessària.

5.- Pots resumir una mica els termes de la discussió sobre el problema dels Països Catalans, i el significat de l'acord a què es va arribar?

La qüestió dita dels "Països Catalans" ha quedat resolta evidentment amb una transacció, però per unanimitat. Naturalment cada partit plantejava per la seva part allò que més s'escaigui. A parer meu, no s'ha d'incórrer en una declaració unitària de lluita per l'Estatut del 1932, en formulacions que confonguin més que no pas excloeixin. Un cop conquerida la democràcia, el País Valencià i les Illes Balears decidiran lliurement la pròpia i respectiva identitat . Qualsevol que sigui llur decisió, entenc que el poble català tendirà a estrènyer relacions d'igual a igual amb pobles amb els quals parlem una mateixa llengua, sempre respectuosos d'allò que ells decidiran en llibertat i democràticament.

(Passa a la pàgina 16)

Crida del Consell de Forces Polítiques de Catalunya

Al poble de Catalunya

S'ha constituït el Consell de Forces Polítiques de Catalunya. Les forces polítiques que l'integren, després d'examinar conjuntament l'actual situació política, han decidit aplegar-se en un organisme polític unitari que, en la lluita cap al trencament democràtic, es proposa dur a terme el següent programa:

1. Reivindicar, propiciar i impulsar la constitució d'un Govern Provisional de la Generalitat de Catalunya que assumeixi el poder a Catalunya, des del moment mateix del trencament democràtic, amb el compromís de convocar i celebrar eleccions, en el termini més breu possible, per al Parlament català. Aquest Govern Provisional de la Generalitat es constituirà a partir dels principis i institucions configurats a l'Estatut de 1932, i com a primer pas en l'exercici concret del dret a l'autodeterminació.
2. L'amnistia general, que haurà d'afectar les responsabilitats polítiques i sindicals fins al moment de la seva promulgació, i la conseqüent llibertat immediata de tots els presos polítics i el retorn dels exiliats.
3. El reconeixement i protecció de les llibertats democràtiques de consciència, d'expressió, de premsa, d'associació, de reunió, de manifestació. El reconeixement i protecció del sufragi universal i de les garanties individuals. La instauració dels principis d'una justícia independent. La unitat de jurisdicció.
4. El reconeixement i protecció de la llibertat sindical entesa com el dret dels treballadors a organitzar-se lliurement, amb independència dels patrons, del govern i dels partits polítics. El reconeixement d'un autèntic dret de vaga.
5. L'adopció de mesures immediates en funció dels interessos més urgents de les classes populars catalanes en el camp de l'ensenyament, la política econòmica i de salaris, l'assistència social, sanitària i de previsió, la política urbana i agrària.
6. Donar suport perquè les situacions específiques del País Valencià i de les Illes trobin la solució adient mitjançant la voluntat lliurement expressada pels seus habitants, formulació que es fa extensiva a la resta dels pobles de l'Estat espanyol.
7. Donar suport a la constitució d'un Govern Provisional de l'Estat espanyol que es comprometi a convocar ràpidament unes Corts Constituents, elegides per sufragi universal, les quals, dins el marc de les institucions, llibertats, drets i garanties esmentats en els apartats anteriors, configuraran les noves institucions polítiques de l'Estat espanyol, amb la qual cosa posaran fi al període provisional.

El Consell de Forces Polítiques de Catalunya manifesta que el seu objectiu fonamental és arribar, a través del combat polític i de la mobilització pacífica del poble, a la construcció d'un règim democràtic i pluralista, basat en la sobirania popular, que reconegui i garanteixi les llibertats polítiques i nacionals del poble de Catalunya.

En acordar la seva constitució, el Consell de Forces Polítiques de Catalunya és conscient de la força assolida pel nostre poble en la lluita democràtica i del fet que la mort del general Franco ha clos un període de despòtica dictadura personal. En aquest moment un govern continuista, reequilibrador de les forces del règim, pretén consolidar l'intent del franquisme de sobreviure a través de la monarquia continuista prevista en les lleis successòries.

Per tot això, el Consell de Forces Polítiques de Catalunya afirma que l'únic camí cap a la democràcia passa pel trencament amb les lleis i les institucions franquistes i l'obertura d'un període provisional que, restablint i garantint les llibertats democràtiques, retorni la veu i el vot als ciutadans i, mitjançant la realització d'eleccions lliures, clogui el període provisional i n'obri un de constituent perquè els pobles de l'Estat espanyol configurin amb plena llibertat i responsabilitat les seves institucions.

El Consell de Forces Polítiques de Catalunya crida el poble de Catalunya a accelerar i ampliar el combat per la democràcia, pel restabliment de l'autonomia, per l'amnistia general i immediata dels empresonats per raons polítiques i sindicals i pel retorn dels exiliats: a propulsar i consolidar la conquesta de nous espais de llibertat; a fer convergir les diferents lluites i activitats de caràcter democràtic en una sola línia de mobilització popular creixent que precipiti el trencament democràtic.

El Consell de Forces Polítiques de Catalunya és conscient de la importància del paper de l'Assemblea de Catalunya, com a plataforma d'àmplia unitat i mobilització popular, en la lluita per les llibertats democràtiques i nacionals de Catalunya. En aquest sentit, es proposa de col.laborar-hi activament i obrir-hi un ampli diàleg. Amb l'Assemblea i amb les forces sindicals, polítiques i socials catalanes, es proposa d'iniciar també l'ampli debat necessari per a la constitució del Govern Provisional de la Generalitat de Catalunya.

L'acord fundacional del Consell de Forces Polítiques de Catalunya s'ha pres amb la voluntat que la més alta institució catalana -representada pel President de la Generalitat- assumeixi el paper essencial que li correspon en el procés de constitució del Govern Provisional.

Per últim, el Consell urgeix també les plataformes unitàries i les forces polítiques de tots els pobles de l'Estat espanyol a accelerar el camí vers una àmplia entesa democràtica.

Catalunya, 23 de desembre de 1975.

Convergència Democràtica de Catalunya

Convergència Socialista de Catalunya

Esquerra Democràtica de Catalunya

Esquerra Republicana de Catalunya

Front Nacional de Catalunya

Partit Carlí de Catalunya

Partit Popular de Catalunya

Partit Socialista d'Alliberament Nacional dels Països Catalans

Partit Socialista Unificat de Catalunya

Reagrupament Socialista i Democràtic de Catalunya

Unió Democràtica de Catalunya

6.- Per últim, com s'han definit les línies de coordinació amb els altres organismes unitaris de l'Estat espanyol?

És ben clar per a tothom que la conquesta de la democràcia ha d'ésser obra comú dels pobles de tot Espanya. També ho és que el restabliment de la Generalitat de Catalunya exigeix necessàriament el trencament democràtic a nivell de l'Estat Espanyol. El Consell de FPC és conscient de la realitat i, per conseqüent es proposa de col.laborar de ple al restableixament de la democràcia a Espanya. En aquest sentit, ultra les afinitats ben especificades amb totes les plataformes unitàries nacionals i regionals , es planteja de negociar in entendre's amb les plataformes unitàries a nivell d'Estat, concretament la Junta Democràtica i la Plataforma de Convergència Democràtica.

Hem dit bé "negociar i entendre'ns" , en tant que bloc pactant català, bloc que té en la perspectiva l'accord Consell-Assemblea, la incorporació de noves forces polítiques i un accord més general encara per a la formació del Govern Provisional de la Generalitat de Catalunya i per la col.laboració del poble català amb els altres pobles de l'Estat Espanyol.

Això vol dir que, en la perspectiva del Consell, hi ha l'entesa i l'acord amb les instàncies unitàries a nivell d'Estat en forma de pacte que, mantenint la nostra identitat nacional, fusioni l'acció de tots plegats per tal d'aconseguir la ruptura democràtica i la instalació al poder d'un Govern Provisional que, en abolir les institucions i lleis franquistes, restableixi la vigència immediata de la Generalitat i de l'Estatut del 1932 i reconegui el Govern provisional de Catalunya amb les atribucions otorgades pel dit Estatut.

Bé, per part nostra res més, si vols afegir alguna cosa més:

En aquest moment, quan arreu de Catalunya i d'Espanya tota s'alça una veritable clamor en demanda de l'amnistia general, voldria destacar la importancia d'aquest fet en la llmita per la llibertat, pels drets democràtics, pel dret a l'existència legal de tots els partits. Per això em sembla que, junt amb la petició de llibertat de tots els presos polítics, sense excepció, cal insistir en el dret al retorn de tots els exiliats que jo voldria personalitzar en els del President i Secretari General del PCE Dolores Ibarruri i Santiago Carrillo, i del Secretari General del PSUC camarada Lopez Raimundo.

35 aniversari de l'afusellament de lluis companys

El president Companys i el Govern de la Generalitat, a la presó, després del 6 d'octubre del 1934.

Cap publicació legal, i sembla també que cap d'il.legal, no ha fet esment que el passat 15 d'octubre es van complir 35 anys de l'afusellament al castell de Montjuïc del President de la Generalitat de Catalunya Lluís Companys.

Universitat vol amb aquestes breus i tardanes línies recordar la vida i l'heroica mort d'aquest gran demòcrata i antifeixista català.

Lluís Companys i Jover va néixer al petit poble d'"El Tarròs", a prop de Balaguer, l'any 1883. Des de jove milità al republicanisme català. Per la seva constant actuació antimonàrquica fou empresonat 16 vegades entre 1909 i 1930. Companys fou, junt amb el seu gran amic Francesc Layret, un dels polítics republicans catalans més lligats a la lluita de la classe obrera : defensà com advocat laboralista nombrosos militants de la CNT davant els tribunals, i assessorà els pagesos per la formació de la Unió de Rabassaires, principal organització de camperols a Catalunya.

El 14 d'abril de 1931 Lluís Companys proclamà la República Catalana des del balcó de l'Ajuntament de Barcelona, que havia ocupat amb altres regidors electes d'Esquerra Republicana de Catalunya. Durant le segona república ocupà importants càrrecs a nivell estatal (diputat, ministre de Marina, etc.) i a nivell del Govern Autònom Català(batlle i Governador Cívil de Barcelona, president del Parlament de Catalunya , etc.). L'1 de gener de 1934, poc després de la mort de Francesc Macià, fou elegit segon president de la Generalitat de Catalunya. La seva actuació en aquest càrrec va estar marcada per l'enfrontament amb l'actitud provocadora del Govern Central republicà, dominat per les forces de centre-dreta, que boicotejà les avançades mesures del govern català;com la Llei de contractes de Conreu que facilitava l'accés a la propietat de la terra dels rabassaires.

El 6 d'octubre de 1934, quan elements de de la CEDA (partit dretà pro-monàrquic) entraren al govern republicà, Companys es negà a reconèixer-ho i proclamà l'Estat Català de la República Federal Española. Fracassada aquesta acció fou detingut per forces militars i condemnat a 30 anys de presó. La victòria del Front d'Esquerres de Catalunya el febrer del 1936 va permetre que Companys passés del penal de Santa Maria a la presidència de la Generalitat de Catalunya.

En produir-se l'aixecament deixista del 19 de juliol a Barcelona, Companys ordenà a les forces de la Generalitat que junt - ment amb el poble armat defenséssin la legalitat republicana i l'Autonomia de Catalunya. Dos mesos després, ja en plena guerra civil, donà entrada al govern de la Generalitat a les forces obreres que amb més conseqüència estaven lluitant contre el feixisme (PSU de Catalunya, POUM, CNT-FAI, UGT, etc.).

Quan l'exèrcit feixista ocupà Catalunya passà a França on residí fins el setembre del 1940. En ser envaït aquest país pels alemanys, fou detingut per la Gestapo. Lliurat pels nazis a la policia franquista fou interrogat i torturat a la Dirección General de Seguridad de Madrid i posteriorment traslladat a Barcelona. El 14 d'octubre va comparèixer davant d'un consell de guerra sota la cínica acusació de rebel.lió militar i fou condemnat a mort.

El 15 d'octubre de 1940 a dos quarts de set del matí fou afusellat a les foses del Castell s de Montjuïc. No deixà embenar els seus ulls i decalç per tal d'afermar els peus a la terra que tant estimava, morí cridant :

"Visca Catalunya, Visca la Llibertat"

Josep Solé Barberà i Joan Raventós

EUROPA I EL SOCIALISME

Una crisi recorre Europa: la crisi del capitalisme. Aquesta crisi està posant en perill l'existència de la democràcia i del nivell de vida aconseguit pel poble, i amb ella s'han obert noves perspectives al moviment obrer i popular: la perspectiva de donar una solució de contingut socialista als problemes del continent.

Ara bé, en aquesta perspectiva, les forces polítiques que n'haurien de ser protagonistes, han de resoldre una sèrie de qüestions importantíssimes: han de reflexionar sobre els "models" de societats socialistes existents, sobre les experiències del Tercer Món, i per damunt de tot sobre quines vies al socialisme i quin socialisme és el necessari i el possible a Europa Occidental.

La possibilitat d'avancar seriosament en aquest sentit només pot venir donada per la força del moviment obrer i popular i per la unitat de les seves organitzacions polítiques. Efectivament, la possibilitat de superar l'escissió hiatòrica del moviment socialista que es produí després de la primera guerra mondial entre socialistes i comunistes, és avui una realitat i una necessitat. És més, avui aquesta unitat es pot fer extensiva a d'altres forces socials i polítiques, tot incorporant a l'acció unitària diversos corrents ideològics. Per altra banda, davant la gran responsabilitat històrica que les forces progressistes europees tenen plantejada, cal que el treball unitari no es redueixi a la unitat d'acció tàctica: cal una unitat d'acció de gran volada i de grans perspectives, sobre la base d'una reflexió comuna dels problemes que hem assenyalat en allò que fa a elaborar una via original d'avanç cap al socialisme en les condicions específiques de l'Europa capitalista.

Un cop arribats aquí, val la pena fer atenció al fet que els problemes amb què ens afrontem són de diversa mena: són una combinació d'una problemàtica històrica i política, ideològica i teòrica. Cadascuna d'elles mereix una rigurosa reflexió. De moment contentem-nos encara que sigui amb una primera aproximació que ens permeti situar el problema.

És ben cert que bona part dels conflictes que han sorgit en les relacions entre els partits socialistes i comunistes tenen part de raó en les mútues desconfiances que cinquanta anys de polèmica han originat. En aquest sentit val la pena dir que totes dues tendències han de renunciar a una part de la seva respectiva herència, i sobretot que l'actual discussió ha de ser fonamentalment política i que s'ha de situar en les perspectives de futur com a qüestió principal.

Convindrà, però, fer algunes consideracions de caràcter històric: de primer, el socialisme va esdevenir una realitat en un gran país -la Rússia tzarista- i després a d'altres països, tots ells més o menys endarrerits des del punt de vista econòmic. Al mateix temps es produïa un reflux en el moviment obrer dels països capitalistes avançats. Això va comportar que els "models"

de construcció econòmica, política i ideològica del socialisme fossin diferents als que havia previst Marx pels països desenvolupats. En aquells països el socialisme es va començar a construir a marxes forçades, donant lloc a errors i deformacions que cal no ignorar. La fracció del socialisme que s'hi va adherir a Europa occidental no va poder evitar de contagiar-se d'alguns de les deformacions esmentades. Però, per la seva banda, la fracció social-demòcrata va emprendre un camí ple de responsabilitats: la renúncia als objectius de lluita pel socialisme, el sosteniment en alguns casos del colonialisme, la contribució a la guerra freda, en són algunes de les més importants.

Malgrat tot, a l'Europa del Sud, les condicions de la lluita política han fet evident que ni els partits socialistes ni els comunistes per sí sols poden assolir una hegemonia total, de manera que un projecte de transformació socialista de la societat no pot ser empresa per cap d'ells sense la collaboració de l'altre. Això vol dir que, malgrat les diferències han hagut d'estrènyer les seves relacions mútues, i, el que és més important, han hagut de reflexionar conjuntament sobre les vies al socialisme que s'hi poden emprendre, d'acord amb les condicions específiques amb què es caracteritza la lluita política i social.

Això, en primer lloc, ha suposat una presa de consciència de les particularitats del procés històric i, per tant, de les formes de transició al socialisme, a l'Europa Occidental: la tradició democràtica i el seu caràcter històricament revolucionari, la complexitat de l'articulació social, i les peculiaritats culturals, així com la particular forma de dominació de la burgesia.

Sobre la base del reconeixement d'aquest específic patrimoni històric, es perfilen una sèrie de propostes polítiques que posen les condicions, tant per elaborar un projecte de programa d'avanç cap al socialisme arrelat a les realitats nacionals dels països del Sud d'Europa, com per superar, sobre aquesta base estratègica, l'escissió del moviment socialista.

El que serà interessant ara, és veure com es concreten, als països de l'àrea geogràfica que tractem, les diferents posicions polítiques dels partits socialistes i comunistes corresponents, i les possibilitats d'un progrés unitari.

la revolució del clavell

A Portugal, després del 25 d'Abril, els partits comunista i socialista es van trobar junts al poder, i això semblava que obria una situació d'entesa molt favorable. Pero les divergències no es van fer esperar a sortir: els socialistes, enfeinats a buscar-se una base electoral prou sòlida, no van dubtar a prendre la iniciativa contra el partit comunista, el qual volia precipitar el procés revolucionari, encara que fos al preu de restringir les llibertats democràtiques tot just assolides. De fet, al fons de la polèmica hi havia un gran desacord quant al projecte de socialisme proposat, i de les vies per arribar-hi. D'una banda són prou conegudes les estretes relacions que el PC de

Enrico Berlinguer i F. de Martino

Portugal manté amb el PC de la URSS, i de fet, la política dels comunistes portuguesos es basa en un model de socialisme molt semblant al soviètic, i unes vies per assolir-lo que eren la traducció en versió portuguesa de les tesis exposades per K.Zadorov en un polèmic article publicat al Pravda de Moscou el 6 d'Agost de l'any passat. Aquest article tracta el pas de la revolució democràtica a la revolució socialista sota l'hegemonia de la classe obrera. Sobre això, A.Cunhal, en una entrevista publicada al nº 175 de la revista socialista francesa L'Unité, deia que "a Portugal no tenim, no volem i encara que volguéssim no podríem tenir una democràcia burgesa del tipus de l'Europa Occidental. Algú ha tret la conclussió d'això, que els comunistes portuguesos no volem les llibertats. No es tracta pas d'això. Nosaltres volem les llibertats, volem defensar-les i fins i tot les volem ampliar. El que no volem és el poder dels monopolis. Si no els liquidem nosaltres a ells, hi ha perill que siguin ells qui ens liquidin, i liquidin les llibertats. És això el que explica l'apropament de l'etapa democràtica i l'etapa socialista de la revolució portuguesa". Per la seva banda, en el mateix número d'aquesta revista, M.Soares proposava un projecte de programa per avançar cap al socialisme en la llibertat: "a garns trets podem dir que nosaltres, socialistes democràtics, tenim una estratègia de ruptura amb el capitalisme. Nosaltres volem una societat socialista de debò, una societat sense classes, en la qual haurà desaparegut l'explotació de l'home per l'home. Per tal d'arribar a aquest objectiu final, creiem que serà fonamental d'articular les experiències de democràcia directa, les iniciatives de les masses populars, la capacitat dels treballadors d'organitzar-se ells mateixos, per dotar llurs empreses i llurs ajuntaments d'una concepció representativa democràtica i descentralitzada de l'Estat"

Malgrat les serioses diferències, però, els dos dirigents expressen la seva voluntat d'arribar a una entesa i collaborar constructivament: "jo no renuncio -diu Soares- a l'esperança d'una collaboració amb el PC. Estic convencut que, per la força de les coses, un dia es veurà obligat a revisar tota la seva estratègia, i a respectar les regles de la democràcia. A partir d'aquest moment, el PS estarà disposat a establir amb ell un projecte comú que permeti de desenvolupar ràpidament la nostra revolució". A la qual cosa respon Cunhal: "Nosaltres hem declarat

sempre que som disposats a cooperar amb el PSP. Però si hi ha un punt sobre el qual no abdicarem mai en el marc d'un acord amb el PS, aquest és el de la perspectiva del socialisme. Si el PS vol avançar pel camí del socialisme, nosaltres no volem res més que treballar en comú amb ell."

La voluntat i la possibilitat d'arribar a un acord, doncs, hi és. Ara el que convé és que les tensions creades al llarg dels anys, i sobretot les especialment violentes d'aquest estiu passat, es vagin difuminant i s'augmenti la col·laboració en el treball unitari a tots els nivells. Per sobre de les divergències, però, hi ha una forta voluntat unitària de tot el poble i especialment de la classe obrera portuguesa que, agrupada al voltant del seu Sindicat Únic, obligarà els seus partits a una acceleració dels acords polítics.

el programa comú de l'esquerra

Pel que fa a la França l'evolució dels dos partits els ha dut a un acord gairebé total en allò que és fonamental. Per un costat, al Congrés d'Epinay del Juny del 1971, es constituí l'actual PS., el qual en primer lloc criticà alguns aspectes de la política de la vella SFIO, especialment en allò que es referia al seu alineament amb el gaullisme entre el '47 i el '58, i en segon lloc adopta una estratègia d'unió de l'esquerra pel socialisme. Això és el que permet dir al seu secretari general, F.Miterrand,"que més enllà de les diferències profondes que separen els socialistes dels comunistes, una realitat immediata i durable s'imposa: la unió de les forces populars. En restituir al socialisme el partit que li mancava, en reequilibrar les relacions de forces entre els dos grans partits obrers, en construir el front de classe, l'únic capac de guanyar al partit conservador, en signar el programa comú de l'esquerra, hem creat les condicions per la victòria, altrament impossible."

Per l'altre costat, els anys de treball democràtic del PCF també han anat llimant algunes de les aspereses de la seva joventut, de tal manera que, per exemple, la iniciativa d 'unitat de l' esquerra acceptada pel PS era seva. Per donar una idea de l'envergadura d'aquesta evolució i de la profonditat de la seva vocació democràtica, n'hi ha prou amb recordar les recents declaracions de G.Marchais -fetes a la RTVF i reproduïdes a Le Monde el dia 8 de Gener—, referint-se a una qüestió tan problemàtica com el concepte de dictadura del proletariat: "som al 1976 i el PCF no és pas immòbil. No és tampoc dogmàtic. És capaç d'adaptar-se a les condicions del seu temps. I avui la paraula dictadura no correspon a allò que nosaltres volem. Té una significació insuportable, contrària a les nostres aspiracions i a les nostres tesis. Tampoc no ens va bé la paraula proletariat. Perquè nosaltres volem agrupar amb la classe obrera la majoria dels treballadors assalariats. Però això no significa pas que abandonem l'objectiu, que és el

Miterrand i Marchais

nostre: el socialisme amb els colors de la França. Sense socialisme no hi ha sortida a la crisi."

Ara bé, l'evolució dels dos partits els ha menat a la unitat, pero, sobre quines bases polítiques es concreta aquesta unitat? L'acord signat pels dos partits, i també pels daricals d'esquerres, és el Programa Comú de l'Esquerra, Aquest és un programa de transformacions de les estructures polítiques, econòmiques i socials que expressen una estratègia de transició, i que prepara el pas a una societat socialista. És un programa de govern per cinc anys: el primer programa de govern que és signat alhora, arreu del món, per un Partit Socialista i un de Comunista.

el compromís històric

A Itàlia, un dels elements claus que hi ha posats damunt la taula en l'actual discussió per sortir de la crisi que travessa el país, és la proposta del PCI, d' allò que n'anomena el "compromesso storico". La recent crisi de govern, provocada per la retirada del recolzament parlamentari per part del PSI, ve a donar més importància encara a aquesta proposta. En què consisteix la política del compromés històric?.

L'anàlisi del PCI i la perspectiva que es traca es fonamenten en la situació específica d'Itàlia, tant des d'una perspectiva històrica com actual, i que constata la presència,dins del moviment popular, de tres grans corrents de pensament i de tres realitats político-socials: la comunista, la socialista i la catòlica (aquesta última s'expressa en l'existència d'algunes organitzacions de la Democràcia Cristiana, i en d'altres organitzacions i moviments). La realitat italiana crea, doncs, objectivament, l'exigència d'una entesa entre aquestes tres grans forces, així com amb altres grups democràtics de diferents inspiracions ideològiques. Aquesta entesa és la condició per donar lloc a la formació d'un poder polític sòlid i capaç de promoure i realitzar una profonda transformació de les estructures econòmiques i socials, i d'enfrontar-se, per mitjans democràtics, a la resistència i l'oposició que es pot preveure que realitzin les forces de la dreta social i política. La qualificació d'"històrica" d'aquesta entesa, ve donada per la seva trascendència. Qualificar-la de "compromís" vol dir que cada Partit ha de fer un esforç per comprendre i admetre les posicions dels altres, en un esperit de tolerància i de disposició per una col·laboració lleial entre iguals.

Cunhal i Soares

Santiago Carrillo i Felipe González

És evident que en el marc d'aquest acord, les relacions entre el PCI i el PSI seran molt importants. De fet, a molts llocs, després de les eleccions del 15 del Juny passat, ja s'han constituït governs regionals de col·laboració socialista-comunista. Però aquesta unitat ja ve de lluny en altres terrenys: al moviment sindical, a les cooperatives, a les associacions de dones i gairebé a totes les organitzacions de masses. I aquesta col·laboració és la que permetrà aprofondir en la discussió i acostar encara més els dos partits, tant en el pla de la recerca ideològica com en allò que concerneix les perspectives estratègiques del moviment obrer italià, dins el marc de l'Europa Occidental.

conclusió

Aquesta ràpida repassada a la situació del'Europa del Sud, ens permetra tant constatar alguns trets comuns en les propostes d'avanç cap al socialisme i, en fer-ho, aproximar-nos a un problema que aviat se'ns plantejarà a casa nostra.Així doncs, malgrat les deficiències i els buits encara existents, podem observar uns punts mínims d'acord: en primer lloc destaca la ferma voluntat unitària expressada per tots els partits comunistes i socialistes. D'altra banda, tant els socislistes com els comunistes han reconegut la impossibilitat d'importar models exòtics de socialisme, i la necessitat d'aprofondir en l'anàlisi de les condicions nacionals particulars per elaborar un model propi i arrelat a elles. Uns i altres, també, han superat la ja vella disjuntiva entre reforma o revolució, esboçant un projecte de programa antimonopolista i de democràcia avanaçada, que generi autèntics canvis socials i que preparin les condicions pel socialisme. Dins d'aquest procés, la necessitat d'avançar en la unitat política dels treballadors, unitat que ja es dona espontàniament entre les organitzacions sindicals i de base, és també un punt important d'acord. La consideració que les llibertats democràtiques són conquestes populars que cal fer irreversibles, i que són un element característic del socialisme que es vol construir, n'és un altre. Aquests són alguns dels acords més importants a què han arribat els socialistes i els comunistes europeus, en el seu treball conjunt per elaborar una via de progrés cap al socialisme, que estigui arrelat a les condicions particulars de l'Europa del Sud.

JOSEP BROÇ

EDITAT PER LA COMISSIO
UNIVERSITARIA DEL
P.S.U. de CATALUNYA

preu 20 ptes.